

Adana İli Kavun ve Karpuz Alanlarında Kök-ur (*Meloidogyne* spp.) Nematodları ve Ekonomik Önemi

Dilek DİNÇER^{1*} Adem ÖZARSLANDAN^{1*} İ. Halil ELEKÇİOĞLU²

¹Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü, Adana

²Çukurova Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Bitki Koruma Bölümü, Adana

*Sorumlu Yazar: dilek.dincer@tarim.gov.tr

Türkiye dünyanın en önemli kavun ve karpuz üreticilerinden biridir. Adana ilinde, Ülkemiz karpuz üretiminin %20'si, kavun üretiminin de % 9'u gerçekleştirilmektedir. Kavun ve karpuz yetiştirilen alanlarda, üretimi sınırlayan faktörlerden biri de kök-ur nematodlarıdır (*Meloidogyne* spp.). Adana ili Karataş İlçesinde 2015-2016 yıllarında yürütülen survey çalışmasında, kavun yetiştirilen alandan 30, karpuz yetiştirilen alandan ise 25 olmak üzere toplam 55 adet tarladan toprak ve örnekleri alınmıştır. Alınan toprak örneklerinden, geliştirilmiş Baermann-huni yöntemi ile kök-ur nematodlarının 2. dönem larvaları elde edilmiştir. Kök örneklerinden ise binoküler altında kök-ur nematodu dişileri çıkarılmıştır. Örnekleme yapılan alanların tamamının kök-ur nematodu ile bulaşık olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen kök-ur nematodlarının, morfolojik teşhisler sonucu *M. incognita* ve *M. javanica* türleri olduğu saptanmıştır. Kavun, karpuz yetiştiriciliği yapılan alanlarda nematodların gelişim geriliğine neden olduğu ve meyvenin pazar değerini düşürdüğü belirlenmiştir. Her yıl kavun ve karpuz yetiştiriciliğinin artması ve ekim nöbeti uygulamasına önem verilmemesi, Adana ili ve çevresinde Kök-ur nematodları zararının artmasına ve ekonomik açıdan ana zararlılardan biri konumuna gelmesine neden olmaktadır. Bu zararlılara karşı en öncelikli mücadele yöntemi olarak dayanıklı genotiplerin belirlenmesi çalışmalarına başlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: kavun, Karpuz, *Meloidogyne incognita*, *M. javanica*, dayanıklılık

Turkey is one of the world's most important producers of melon and watermelon. In Adana, ca.20% and 9% production of watermelon and melon production of Turkey is realized, respectively. One of major factors limiting melon and watermelon production are the root-knot nematode species (*Meloidogyne* spp.). During a survey carried in 2015-2016 in Karataş district of Adana, 30 soil and root samples from melon field and 25 watermelon field were taken from the field. Juveniles were extracted from soil by modified Baermann funnel method, females were dissected from galled roots under binocular microscope. All samples were found infected with root-gall nematodes. Samples were identified by morphological methods of second stage juveniles and females perennial patterns. *M. incognita* and *M. javanica* were identified mostly as mixed populations. Infected plants in field showed typical nematode symptoms, stunted, yellow colored and roots galled. Yield quality and quantity were drastically declined in nematode infected plants. According to the survey results, *M. incognita* and *M. javanica* were very important pests, where no rotation is used. Screening studies were started in collaboration with breeders to find tolerant or resistant varieties in Adana conditions.

Keywords: melon, watermelon, *Meloidogyne incognita*, *M. javanica*, resistant/tolerant varieties